

โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของราษฎรบ้านห้วยแห้งอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(จำนวน ๓ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๑๑ หมู่ที่ ๕ และหมู่ที่ ๓)

เรื่องเดิม

เมื่อวันอังคารที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ มูลนิธิชัยพัฒนาได้รับหนังสือจากสำนักสงฆ์บ้านห้วยแห้ง ตำบลแม่คง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เรื่องขอความช่วยเหลือ จำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่ ๑) ขอสันับสนุนทุนและความรู้เกี่ยวกับโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ๒) อาชีพเพื่อสร้างรายได้ และ ๓) การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ให้แก่ประชาชนบ้านห้วยแห้ง ตามที่ พระวสันต์ อารโณ สำนักสงฆ์บ้านห้วยแห้ง ตำบลแม่คง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขอให้ช่วยเหลือราษฎรบ้านห้วยแห้งให้มีความเป็นอยู่ และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เนื่องจากขาดแคลนปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต และขาดโอกาสในการเข้าถึงบริการพื้นฐานของรัฐ อาทิ การขาดโอกาสทางการศึกษา การเข้าถึงบริการสาธารณสุข ขาดโอกาสในการประกอบอาชีพ ฯลฯ

สาระสำคัญของโครงการ

สำนักงาน กปร. ได้ลงตรวจสอบพื้นที่ร่วมกับมูลนิธิชัยพัฒนา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมชลประทาน กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และจังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ พบว่า ราษฎรบ้านห้วยแห้ง หมู่ที่ ๑๑ ตำบลแม่คง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีประชากรจำนวน ๒๔๘ คน แบ่งเป็นผู้ชายจำนวน ๑๓๒ คน และผู้หญิงจำนวน ๑๑๖ คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ปลูกข้าวหมุนเวียน ถั่ว พริกกระเหรียง มันกระเหรียง อีกทั้งยังไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดิน

พื้นที่บริเวณชุมชนบ้านห้วยแห้ง สำนักสงฆ์บ้านห้วยแห้ง และโรงเรียน เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าสาละวิน ซึ่งเป็นพื้นที่กันออกจากเขตอุทยานแห่งชาติสาละวินเรียบร้อยแล้ว อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑A และ ลุ่มน้ำชั้น ๒A จำนวน ๑๑,๙๔๕ ไร่ หรือ ๑๙.๑๑ ตารางกิโลเมตร อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของกรมป่าไม้ แต่ในบริเวณโดยรอบพื้นที่ชุมชนบ้านห้วยแห้ง อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติสาละวิน ประมาณ ๔๕๐,๙๕๐ ไร่ ซึ่งการดำเนินการใดๆ ต้องอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของประเภทพื้นที่นั้นๆ จากข้อจำกัดด้านพื้นที่ดังกล่าว ทำให้ราษฎรบ้านห้วยแห้งประสบปัญหาความเดือดร้อน ทั้งในด้านการประกอบอาชีพ ปัญหาความมั่นคงทางรายได้ และอาหารไม่เพียงพอสำหรับการบริโภคภายในครัวเรือน ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำ ไฟฟ้า ขาดโอกาสการเข้าถึงบริการสาธารณสุข และขาดบุคลากรทางการแพทย์ ขาดโอกาสในการพัฒนา ด้านการศึกษา ส่งผลต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ราษฎรบ้านห้วยแห้งจึงต้องการให้มูลนิธิชัยพัฒนา สำนักงาน กปร. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามา ช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว และพัฒนาพื้นที่ดังกล่าว เพื่อให้ราษฎรบ้านห้วยแห้ง และราษฎรบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงได้รับ โอกาสในการเข้าถึงปัจจัยพื้นฐาน และบริการพื้นฐานของรัฐ และมีองค์ความรู้ในการดำรงชีวิต ทำให้ราษฎรมี ความเป็นอยู่และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ สำนักงาน กปร. มูลนิธิชัยพัฒนา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมตรวจสอบพื้นที่ และประชุมหารือเพื่อหาแนวทางการให้ความช่วยเหลือราษฎรบ้านห้วยแห้ง หมู่ที่ ๑๑ ตำบลแม่คง อำเภอมะเข่เรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ฝายต้นน้ำลำธารบ้านห้วยแห้ง ก่อสร้างโดยราษฎร
บ้านห้วยแห้งหมู่ที่ ๑๑
ซึ่งเป็นฝายชั่วคราวจำนวน ๑ แห่ง

พื้นที่แปลงเพาะปลูกผักของราษฎรบ้านห้วยแห้ง

ความคิดเห็นของราษฎร

ตามที่สำนักงาน กปร. และมูลนิธิชัยพัฒนา ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ลงพื้นที่สำรวจ พร้อมรับฟังข้อคิดเห็นจากราษฎรหมู่ที่ ๑๑ ตำบลแม่คง อำเภอมะเข่เรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่าราษฎรบ้านห้วยแห้งมีความต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรให้ดีขึ้น มีความรู้ที่ใช้ในการดำรงชีวิต สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง รวมทั้งสามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ สาธารณสุข ระบบสาธารณสุข โดยเฉพาะด้านน้ำต้นทุน และไฟฟ้า เนื่องจากหมู่บ้านห้วยแห้งอาศัยน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคจากระบบประปาภูเขา สำหรับน้ำเพื่อการเกษตรอาศัยน้ำจากลำห้วยแม่สะเกิบ และอาศัยน้ำฝนจากธรรมชาติเป็นหลัก ซึ่งจะประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำเป็นประจำทุกปี ทำให้ไม่สามารถทำการเกษตรได้หลากหลาย อีกทั้งยังขาดแนวทางการปลูกพืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เนื่องจากขาดการสนับสนุนองค์ความรู้ สำหรับด้านไฟฟ้าราษฎรใช้ไฟฟ้าจากแหล่งไฟฟ้าพลังน้ำ ซึ่งปัจจุบันมีสภาพชำรุดเสียหายไม่สามารถใช้งานได้

แนวทางการให้ความช่วยเหลือราษฎร

กรมชลประทาน กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จังหวัดแม่ฮ่องสอน มูลนิธิชัยพัฒนา และสำนักงาน กปร. ได้ดำเนินการเข้าสำรวจพื้นที่ พร้อมประชุมหารือหาร่วมกับราษฎรผู้ร้อง และชุมชน ซึ่งแนวทางการให้ความช่วยเหลือ สรุปได้ดังนี้

๑. แนวทางการให้ความช่วยเหลือราษฎร ต้องดำเนินการโดยใช้หลักของการประสานงาน ร่วมกันระหว่างหน่วยงานทุกภาคส่วน อาทิ มูลนิธิชัยพัฒนา สำนักงาน กปร. กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จังหวัดแม่ฮ่องสอน กระทรวงสาธารณสุข กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภายใต้โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของราษฎรบ้านห้วยแห่งอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (จำนวน ๓ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๑๑ หมู่ที่ ๕ และหมู่ที่ ๓) และโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ ซึ่งจะเป็นการแก้ปัญหาในทุกด้าน ทั้งด้านความเป็นอยู่ การศึกษา การสนับสนุนองค์ความรู้ สาธารณสุข สุขอนามัย การประกอบอาชีพ ส่งผลให้ราษฎรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เข้าถึงบริการพื้นฐานของรัฐ และสวัสดิการทางสังคม ได้อย่างเท่าเทียม

๒. โครงการดังกล่าว มีแนวทางการที่จะจัดตั้งคณะทำงาน ซึ่งจะประกอบด้วย หน่วยงานหลัก คือ มูลนิธิชัยพัฒนา สำนักงาน กปร. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประชุมหารือ และขับเคลื่อนโครงการ ดังกล่าวในระยะต่อไป

๓. แผนงาน และกรอบแนวทางการดำเนินโครงการดังกล่าว อาจแบ่งการดำเนินงานออกเป็น ระยะๆ และแบ่งจำนวนกลุ่มเป้าหมายให้สอดคล้องกันกับระยะเวลา ซึ่งหลักการดำเนินการได้เสนอให้ มูลนิธิชัยพัฒนาเป็นหน่วยงานดำเนินงานหลัก และสำนักงาน กปร. อาจสนับสนุนงบประมาณในส่วนของ โครงสร้างพื้นฐาน เมื่อดำเนินโครงการแล้วเสร็จ มีแผนจะส่งมอบโครงการให้หน่วยงานราชการในพื้นที่ดูแล รับผิดชอบต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ช่วยให้ราษฎรบ้านห้วยแห่ง หมู่ที่ ๑๑ ตำบลแม่มอง อำเภอมะเขีง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวนราษฎร ๒๔๘ คน ๖๐ ครัวเรือน และราษฎรบริเวณใกล้เคียง สามารถประกอบอาชีพ มีรายได้เฉลี่ยต่อ ครัวเรือนเพิ่มขึ้น เกิดความมั่นคงทางด้านอาหาร พร้อมมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าให้คนสามารถอยู่ร่วมกับ ป่าได้อย่างยั่งยืน

๒. ช่วยให้ราษฎรบ้านห้วยแห่ง หมู่ที่ ๑๑ และราษฎรบริเวณใกล้เคียง สามารถเข้าถึง ปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต และระบบสาธารณสุขโรคต่างๆ รวมทั้งได้รับโอกาสในการเข้าถึงบริการพื้นฐาน ของรัฐ อาทิ การเข้าถึงการศึกษา การบริการสาธารณสุข การเข้าถึงสวัสดิการทางสังคม และการเข้าถึงแหล่ง เงินทุนหรือปัจจัยการผลิต รวมทั้งเข้าถึงเทคโนโลยีได้อย่างเท่าเทียม

๓. ช่วยให้ราษฎรบ้านห้วยแห่ง หมู่ที่ ๑๑ และราษฎรบริเวณใกล้เคียง มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และทำการเกษตรได้อย่างเพียงพอตลอดทั้งปี